

Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts, vol. 1-2

Craig S. Keener

Baker Academic: Grand Rapids, 2011

Den som vill bekanta sig med Jesus och vänder sig till Nya testamentets evangelier för att få mer information om honom noterar snabbt, att undren väsentligen hör till evangelisternas porträtt av kristendomens förgrundsgestalt. Samtidigt har sedan upplysningens tid undren varit ett tungt vägande skäl att avvisa evangeliernas vittnesbörd om Jesus. Därför har tillförlitligheten i underberättelserna debatterats häftigt alltsedan den moderna Jesusforskningens uppkomst.

Craig Keener, professor i Nya testamentet vid Asbury Theological Seminary, har skrivit ett tvåvolymers verk om mirakel som ett led i den vetenskapliga diskussionen kring undren i Nya testamentet. De nytestamentliga underberättelserna särskådas inte en efter en i avsikt att påvisa varför vi på vetenskaplig grund kan betrakta dem som trovärdiga historiska skildringar. Istället sätts mirakelberättelsernas tillförlitlighet i samband med moderna mirakelberättelser. Författaren har två huvudteser. Den första är av historisk art: vi har gott om ögonvittnesskildringar om mirakel både från historia och från nutid. Den andra tesen är supranaturalistisk: övernaturlig verkan är ibland den bästa förklaringen till påståenden om mirakel. Bokens fyra delar (sammanslagt 15 kapitel) vidareutvecklar teserna.

Den första delen innehåller en genomgång av mirakel under antiken inom kristendom, judendom och hedendom. I den andra delen diskuteras om och varför mirakel skulle vara möjliga eller omöjli-

ga. Diskussionen tar ansats i upplysningsfilosofen David Hume (1711-1776) som inte accepterade mirakel. Humes kritik utgör än idag grunden för den pessimism med vilken mirakelpåståenden bemöts. Hume ifrågasatte undren: under inträffar överhuvudtaget inte, och även om under skedde skulle vi inte kunna identifiera dem som under. Humes påståenden och argument bemöts med hänvisning till den filosofiska och teologiska diskussionen efter Hume, vilken har resulterat i att Humes argument inte kan anses vara giltiga. Den huvudsakliga kritiken gäller de världsåskådningsmässiga avgöranden som leder Hume in i ett cirkelresonemang. Exempelvis hävdar Hume att det inte finns trovärdiga ögonvittnesskildringar om under. Skälet för att Hume kan på förhand avfärda ögonvittnena är hans outtalade antagande om att mirakel är omöjliga. Annars skulle han inte kunna hålla fast vid att det inte finns historisk evidens i form av ögonvittnens påståenden om mirakel. Hume utgår från det han försöker bevisa. Hume illustrerar det faktum att en naturalistisk-materialistisk syn på verkligheten eller vetenskapen förkastar alla underberättelser som verkliga innan bevismaterialet ens har beaktats. Keener menar att en sådan inställning beror mer på en sekulär västerländsk etnocentrism än på filosofiskt rationella skäl. Denna förutfattade mening är förvisso utbredd inom vetenskapen men blir inte mer sann för det.

Den tredje delen är den mest omfattande. Här presenteras exempel på mirakel från jordens alla kontinenter och från den kristna tideräkningens början. Kontexten för de övernaturliga fenomenen är i huvudsak kristen och de flesta berättelser härrör från de senaste decennierna. Författaren utmanar den naturalistiska positionen med hjälp av forskare från andra

kontinenter, inte minst Afrika och Asien, som är mer öppna för det övernaturliga. Inom kulturanthropologin har man börjat betrakta mirakelskildringar som seriösa forskningsobjekt. Allt detta hjälper oss uppfostrade inom det västerländska, naturalistiska vetenskapsparadigmet att kullkasta en otillräcklig verklighetsuppfattning. Under är något mänskligheten trots på överallt oavsett tid, kultur eller kontinent. Under omvittnas inom olika kyrkliga traditioner, både äldre och nyare. Med allt detta vill författaren säga att Nya testamentets under framstår som trovärdiga vittnesbörd eftersom vi även idag finner ögonvittnesskildringar om under.

Den fjärde och sista delen återfinns i första halvan av den andra volymen. Här diskuteras huvudsakligen alternativa förklaringar till miraklen. Varje enskilt vittnesbörd om mirakel behöver inte nödvändigtvis vittna om ett verkligt mirakel. Ibland kan händelsen förklaras med placeboeffekten eller människans psyke. Även rent bedrägeri ligger bakom vissa påstått mirakulösa händelser. Likväl kan långt ifrån alla fall förklaras utan det övernaturliga. En teistisk hållning hjälper till att bromsa en för kritisk granskare från att kräva en större bevisbörda för påståenden om under än om andra historiska händelser. Det vore att använda dubbla måttstockar. Den andra volymens sista hälft omfattar fem appendix (en behandlar andebesättelse och demonutdrivning), en diger bibliografi och flera index.

Volymernas längd förklaras delvis av att författaren har en tendens att upprepa sig. Den utförliga behandlingen av möjligheten till mirakel hör till dubbelvoly-

mens styrkor. Å andra sidan repeteras valda delar av diskussionen i de olika kapitlen. Samma repeterande fenomen gör sig gällande i bokens metatext. Den flera kapitel långa genomgången av mirakelberättelser är intressant men blir till slut långrandig. Det är osäkert om så mycket material verkligen behövs för att övertyga läsaren om att det finns ögonvittnen till påstådda mirakel. Det oräkneliga antalet underberättelser får tyvärr en anekdotisk prägel. Ett mindre antal fall med bättre dokumentation (både av vad ögonvittnen påstått och vad medicinska journaler innehåller) kunde vara att föredra. Samtidigt kan det inte förnekas att den evidens som presenteras fungerar i enlighet med författarens uttalade syfte: den ihärdige skeptikern pressas till att avslöja sina premisser. Skeptikern är tvungen att finna alternativa förklaringar i sådan mängd att den världsåskådningsmässiga bakgrunden till slut träder fram och kan utmanas. Den kumulativa effekten av ögonvittnenas berättelser är att de naturalistiska förklaringarna till slut kräver mer tilltro än en supranaturalistisk hållning.

Sammantaget är denna dubbelvolym oundviklig för den som är intresserad av Nya testamentets helbrägdagörelser som historiskt fenomen. Författaren demonstrerar på ett övertygande sätt att skildringarna av under i Nya testamentet är trovärdiga som vittnesbörd om verkliga, historiska händelser. En mer positiv hållning till mirakel gör bättre rättvisa åt verkligheten och hör sannerligen hemma inom vetenskapen.

Vesa Ollilainen